

RODINNÉ PRÁVO - PŘÍKLADY

1) Nezletilá Alice Pokorná a zletilý Jan Masařík souhlasně prohlásili před osobou vykonávající činnost duchovního registrované náboženské společnosti, že spolu vstupují do manželství, a to veřejně a slavnostním způsobem v přítomnosti dvou svědků. Oddávající nepřihlédl ke skutečnosti, že nevěstě bylo v okamžiku uzavření manželství teprve 17 let, protože církevní manželské právo této církve připouští uzavření platného manželství od 16 let, a přijal souhlasně prohlášení o vstupu do manželství. *Osvědčení nebylo matrikou vydáno.* Po uzavření manželství pak Alice Pokorná dodatečně podala u soudu návrh na povolení uzavřít manželství.

Uvažte, jak by v daném případě měl soud postupovat. Naformulujte výrok.

2) Soud péče o nezletilé schválil dohodu rozvádějících se rodičů, podle níž pro dobu po rozvodu se nezletilá Monika Matějčíková svěřuje do výchovy matky a otec se zavazuje přispívat na výživu nezletilé částkou 2 600 Kč měsíčně počínaje právní mocí rozsudku o rozvodu. K *žalobě na rozvod manželství se manželka písemně připojila* a potvrdila skutečnost, že manželé spolu nežijí déle než šest měsíců ve společné domácnosti. Manželé rovněž k návrhu připojili smlouvu o vypořádání vzájemných majetkových vztahů a práv a povinností společného bydlení pro dobu po rozvodu s úředně ověřenými podpisy. Týden před nařízeným jednáním manželka zjistila, že základním důvodem, proč se manžel chce rozvést, je skutečnost, že navázal *intimní známost* s její nejlepší kamarádkou. Za této situace manželka u soudu uvedla, že *s uzavřenou dohodou o vypořádání společného jmění manželů zásadně nesouhlasí.*

Uvažte, zda je možné od této smlouvy odstoupit, zda jsou dány podmínky pro rozvod podle § 24a zák. o rod., případně zda a za jakých podmínek může soud rozhodnout o rozvodu podle § 24 zák. o rod.

3) Paní Jana Nováková předložila *v porodnici před porodem občanský průkaz své sestry*, která se dlouhodobě léčila pro neplodnost. Na základě tohoto činu byl dítěti vystaven rodný list, kde byla jako matka uvedena žena, jejíž občanský průkaz byl předložen, a jako otec její manžel, neboť se dítě narodilo za trvání manželství. Po návratu z porodnice předala paní Jana Nováková dítě své sestře a jejímu manželovi. Po velmi krátké době se však paní Jana Nováková rozhodla *požadovat "své" dítě zpět, avšak manželé jí odmítli vyhovět.* Proto podala u soudu žalobu.

a) Posuďte, zda je tato situace řešitelná. Uveďte, jaký význam má právní a biologické rodičovství.

b) Je nutné také popřít otcovství?

4) Slečna Nina Pokorná se rozhodla *porodit s utajením své totožnosti*. Bezprostředně po porodu opustila zdravotnické zařízení s úmyslem „dát“ dítě k adopci.

a) Posuďte, zda vznikl porodem statusový vztah matka – dítě. Uveďte, kdo je zákonným zástupcem nezletilého dítěte. Jaké má dítě jméno a příjmení? Co je zapsáno v rodném listě? Může matka „požadovat“ dítě do své péče?

b) Jaká práva má pokrevní otec?

c) Kdy může být dítě svěřeno do péče jiné osoby? Je možné ihned provést tzv. přímé osvojení nezletilého dítěte?

5) Manželství mezi Alenou Novotnou a Vladimírem Novotným bylo zrušeno *rozvodem*. Cca za čtvrt roku porodila matka syna Kamila a jako otce dítěte uvedla Jana Maršálka, který se společně s matkou později dostavil na matriku a zde oba shodně prohlásili, že Jan Maršálek je otcem nezletilého Kamila.

Uveďte, kdo bude v daném případě zapsán do matriky jako otec nezletilého, jaké bude jméno a příjmení dítěte, kdo bude jeho zákonným zástupcem a jak je třeba v tomto případě dále postupovat, aby se biologický vztah dostal do souladu s právním stavem. Pokuste se naformulovat petit žaloby.

6) Paní Eva Nová se návrhem domáhala *určení otcovství* vůči Janu Kratochvílovi. V žalobě uvedla, že její manželství bylo dlouhodobě hluboce rozvráceno, takže intimní život s manželem ukončila cca před dvěma lety. Od té doby je jejich *manželství čistě formální svazek*, neboť s manželem nežije ve společné domácnosti.

V žalobě dále uvedla, že cca před rokem navázala *intimní známost s jiným mužem*, ze které se narodil syn Marek. Protože v době rozhodné pro početí dítěte se intimně stýkala pouze se žalovaným, je vyloučeno, aby jiný muž mohl být otcem dítěte.

Uveďte, jak by soud měl ve věci dále postupovat. Naformulujte výrok rozsudku.

7) Na matriční úřad se dostavila nezl. Anna Langerová a nezl. Michal Minařík, kteří zde hodlali souhlasně prohlásit, že Michal Minařík je otcem dítěte, které se má Anetě narodit.

a) Posuďte, zda mají Aneta a Michal, kteří jsou stále nezletilí, způsobilost k tomuto prohlášení.

b) Stanou se zákonnými zástupci svého dítěte? Jaké ponese novorozenec jméno a příjmení? Kdo o tom rozhodne?

8) Nezletilý Martin Mach, zastoupený orgánem sociálně-právní ochrany dětí jako opatrovníkem, se domáhal určení, že žalovaný Michal Dobeš je jeho

otcem. Matka nezletilého slyšena jako svědkyně uvedla, že se s žalovaným intimně stýkala v rozhodné době a že neudržovala intimní styky s jiným mužem.

Žalovaný potvrdil, že se s matkou dítěte stýkal v rozhodné době. Poté zjistil, že se matka dítěte na školení intimně stýkala s jiným mužem, a to byl důvod jejich rozchodu. Z tohoto důvodu tedy žalovaný namítal, že mu nesvědčí domněnka otcovství podle § 54 odst. 2 zákona o rodině, neboť je zde závažná okolnost jeho otcovství vylučující.

Posuďte, zda žalovanému svědčí domněnka otcovství podle 54 odst. 2 zák. o rodině a jak bude soud dále postupovat. Naformulujte výrok.

9) Paní Marie Široká, matka nezletilé Moniky, se domáhala návrhem, aby byl *pozastaven výkon rodičovské zodpovědnosti* jejího manžela Petra, otce nezletilé Moniky, a to podle ustanovení § 44 odst. 1 ZOR. Svůj návrh zdůvodňovala tím, že otec nezletilého byl pravomocným rozhodnutím *omezen ve způsobilosti k právním úkonům* pro duševní poruchu a byl umístěn v psychiatrické léčebně. Domnívá se, že je proto v zájmu nezletilé Moniky, aby byla rodičovská zodpovědnost pana Petra Širokého pozastavena.

Posuďte, zda jsou v daném případě dány podmínky pro pozastavení výkonu rodičovské zodpovědnosti otce a posuďte úspěšnost návrhu.

10) *Rodiče nezletilých dětí* Jana a Kamily *zahynuli při dopravní nehodě*. Péči o nezletilé děti fakticky převzal jejich starší, již zletilý bratr Libor. Libor je svobodný, žije se svými sourozenci ve společné domácnosti a v současné době studuje vysokou školu.

Uvažte, jakým způsobem by měla být právně řešena situace nezletilých dětí, aby měli zákonného zástupce a nemusili měnit výchovné prostředí.

11) Žalobkyně, slečna Markéta Minářová, se domáhala u soudu žalobou, aby byla žalovanému, panu Karlu Vodovi, uložena povinnost zaplatit jí částku 54.800,- Kč jako *náklady spojené s těhotenstvím a na výbavičku pro dítě*. Dále žádala výživné pro sebe po dobu dvou let v částce 5.500,- Kč.

V žalobě uvedla, že žalovaný je pravděpodobným otcem jejího dítěte, ona sama není a nikdy nebyla provdána. S žalovaným se intimně stýkala v době rozhodné pro početí dítěte.

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě připustil, že se s Markétou Minářovou dvakrát intimně stýkal. Uvedl, že si přesně termín nepamatuje, soudí však, že to bylo někdy kolem 10. září. Jakékoliv další styky s žalobkyní v jiné době popřel a také popíral, že by byl otcem dítěte.

Posuďte úspěšnost návrhu. Naformulujte výrok rozhodnutí.